

'Masterclasses' TVG-vervolg ASSEN

NB. In geval van beperkende maatregelen vanwege Corona kunnen we om opgave vooraf vragen.

Seizoensprogramma 2022 - 2023

*Heb je de basiscursus TVG afgerond én kan je er geen genoeg van krijgen?
Dan is er TVG-vervolg!*

Een fijn vervolg op de TVG-basiscursus. Oud-cursisten organiseren 'in eigen beheer' jaarlijks een programma van 7 lesochtenden (meest als hoorcollege) met interessante onderwerpen door boeiende sprekers.

Materiaal ter voorbereiding (voor wie het niet laten kan ☺) wordt t.z.t. gemaild.

Programma TVG-vervolg 2022-2023

11 okt. 2022 Bert Lietaert Peerbolte 'De grondtekst van het Nieuwe Testament gereconstrueerd'

Het Nieuwe Testament is in het Grieks geschreven. Maar van geen van deze geschriften hebben we het oorspronkelijke document, de zgn. 'autograaf'. Wat we wél hebben, is een overvloed aan handgeschreven kopieën, de zgn. afschriften – daarvan zijn er op dit moment ca. 5.700 bekend – en er zijn er geen twee woordelijk gelijk. Daarom maken geleerden een reconstructie van de oorspronkelijke tekst, een zgn. 'editie'. De eerste editie van het NT verscheen in 1516 en werd verzorgd door Desiderius Erasmus. Intussen zijn we ruim 500 jaar verder. Hoe werkt het maken van zo'n editie nú, in de 21e eeuw? Welke keuzes worden gemaakt en op basis waarvan? Welke invloed heeft de computer op dit type onderzoek?

Bert Jan Lietaert Peerbolte is hoogleraar Nieuwe Testament aan de Vrije Universiteit Amsterdam

Facultatieve middag-excursie naar de iconische radio-telescoop (25 m. doorsnee) aan de rand van het Dwingelder veld (Lhee). *N.a.v. Heino Falckes lezing op 8 mrt 2022 'Hoe groot is het heelal?'*

Ook op 11 okt. 2022 Jan van Muijlwijk 'Baanbrekend onderzoek naar de ruimte'

Wat is het dat mensen al eeuwenlang gefascineerd 'naar de sterren kijken'? Wat is een telescoop, wat is een radio-telescoop en wat is radio-astronomie? Nederland is bekend van tulpen, molens, klompen en kaas, maar vergeet de sterrenkunde niet! Zo'n 20 jaar geleden zag het er voor de Dwingeloo-radio-telescoop slecht uit: dit wetenschappelijke instrument uit 1956 werd niet meer gebruikt of onderhouden, werd zelfs gevaarlijk -maar van slopen was het vanwege de hoge kosten 'nog niet' gekomen. Dankzij vrijwilligers kwam er een tweede leven voor 'de oude dame'. Er kwamen ongedachte nieuwe toepassingen, soms heel inspirerend en fantasievol. We krijgen uitleg en een demonstratie in het bedieningshuis. Wie wil de maan groeten? (Wie weet horen we iets terug!)

Praktische gegevens: Start 13.00 uur bij de telescoop, max. 24 dlrs. Introducees: ja. Volwassenen € 6 en jongeren € 3. NB. minimum is € 50,00 per groep. **Opgave t/m 9 okt. bij Jan via jvm@netvisit.nl**

Jan van Muijlwijk zag als 11-jarige de beelden van de maanlanding, dat voedde zijn interesse voor 'de ruimte' en techniek. Zijn leven staat in het teken van zijn radio-hobby. Sinds 2004 is hij vrijwilliger bij de radio-telescoop. Hij kan goed uitleggen, is een rasverteller en laat bijna geen vraag onbeantwoord.

08 nov. 2022 Marien Grashoff 'De reis van Brandaan'

Met het uiteenvallen van het Romeinse rijk verdween op veel plaatsen de kerk uit West-Europa. Het christendom overleefde in uithoeken: een klooster in Zuid-Frankrijk of Italië, een bisdom in Spanje. Maar vanuit Wales stak het over naar Ierland. Daar wist het orthodoxchristelijk geloof in te bedden in een Keltische cultuur. De drie grote Ierse heiligen van vandaag stammen alle uit die tijd: Sint Bridget (Brigida, in het Limburgse Noorbeek), Sint Patrick en Sint Brandaan (de vuurtoren Brandaris op Terschelling).

Kloosters waren de spirituele en culturele centra van deze Keltische kerk. Dat bracht een behoorlijk strikt geloof voort met langdurig vasten, boetedoening, veel gebedstijden, én: de zgn. peregrinatio, de reis in den vreemde zonder einde. Ons woord pelgrimeren stamt ervan af. Ierse monniken trokken naar Schotland, Schotse monniken naar Noord-Engeland, Angelsaksische monniken over West-Europa, tot Italië. Zo kwam met Willibrord het christendom naar onze streken. Het verhaal van de zeereis van Sint Brandaan staat in deze traditie. Hij gaat met 17 broeders in een bootje op zoek naar het Beloofde Land van de Heiligen. Na 7 jaren en vele wonderbaarlijke avonturen vinden ze het. **Marien Grashoff is predikant in Wildervank en studeerde in 1994 af met een doctoraalscriptie over de Navigatio Sancti Brendani Abbatis.**

13 december 2022 Hans Nobel 'God-met-ons-profetieën in tijden van oorlog en rampspoed'

De God-met-ons- of Immanuël-profetieën hebben we te danken aan Jesaja. Zijn naam is verbonden aan het Bijbelboek Jesaja, met teksten van voor, tijdens en na de Babylonische ballingschap, ca. 2600 jaar geleden. Zelf leefde hij ca. 150 jaar daarvoor, in de tijd van de koningen van Juda, een tijd van oorlogen die ook Jeruzalem bedreigden. Jesaja was een 'ware' profeet, daar waren (en zijn) er niet zoveel van. De meeste profeten waren (en zijn) 'brood'-profeten.

De Immanuël-prophetieën staan in een 'boekje' (Jes. 6-8/9), dat uiteraard begint met de roeping van Jesaja. Wat was de mogelijke functie van deze profetieën in ♦Jesaja's eigen tijd; ♦voor de ballingen; ♦voor ons nu? Want Jesaja's teksten moeten ook in de ellende van de ballingschap voor de ballingen een gezonde functie hebben gehad. Waarom zou men anders zijn woorden hebben bewaard, geredigeerd en gebundeld met onder andere het grote troostboek uit de ballingschapstijd, Jes. 40-55?

Via de literaire context van dat oudste Jesaja-boekje (Jes. 6-8/9) krijgen we inzicht in de bedoeling van de redactie en hopelijk ook voldoende aanknopingspunten voor de relevantie van deze profetieën voor ons nu. Opdat God-met-ons voor ons meer zal blijken te zijn dan een naam van vroeger.

Hans Nobel is oudtestamenticus. Hij geeft het vak dogmatiek in de reguliere cursus TVG Assen.

10 jan. 2023 Peter van de Peppel 'Leonard Cohen: Door de barsten kiert het licht'

De Canadese dichter en songwriter Leonard Cohen (1934-2016) heeft een rijk oeuvre, enkele van zijn songs zijn wereldberoemd, bv. *Suzanne* en *Hallelujah*. Zijn teksten bevatten veel verwijzingen naar de Bijbel en hebben vaak een religieuze laag. Cohen is van joodse huize en heeft vijf jaar van zijn leven als monnik doorgebracht in een Boeddhistisch klooster. Op deze ochtend vertelt Peter van de Peppel met behulp van audio- en videomateriaal over deze gentleman dichter. **Peter van de Peppel** is emeritus predikant van de PKN. Hij is al jaren geboeid door poëzie en religie.

Praktische gegevens:

◆ Locatie:

Wijkgebouw **Het Markehuus** aan de Scharmbarg 35, 9407 EA Assen. Tel: 0592-346209 (*navigatie Scharmbarg (noordzijde) of Winkelakker (zuidzijde)*)

◆ Lestijden TVG-vervolg:

Aanvang: 9.30; einde 12.00. Pauze: 10.45 – 11.00

◆ Kosten TVG-vervolg:

Heel seizoen: € 50,00, losse les: € 10,00.

◆ Info / opgave / contact TVG-vervolg:

Eus van Wees, tel. (06) 22 35 34 64

eugenevanwees@hotmail.com

◆Zie ook: <http://www.tvgassen.nl/>

14 feb. 2023 Bert Altena 'Augustinus, de prediker'

De bekende kerkvader Augustinus is een sleutelfiguur tussen de klassieke Oudheid en het tijdperk van de christelijke Middeleeuwen. Vanmorgen kijken we vooral naar Augustinus als prediker: zijn eigen preekpraktijk en zijn bijdrage aan de bijbeluitleg en preektheorie. We lezen en bespreken delen van enkele preken van Augustinus (er zijn er vele in het Nederlands vertaald) en ontdekken hopelijk zo hoe een stem uit de vijfde eeuw nog altijd fris en actueel kan klinken.

Bert Altena is o.a. predikant in Vries en in Assen.

14 maart 2023 Jan Willem Nieboer 'Theologische duiding van eigentijdse religieuze kunst'

Protestanten vertrouwen vooral op het woord. Daar is een hele geschiedenis aan vooraf gegaan: in de beeldenstorm werden met een talibanachtige stelligheid de beelden van de moederkerk vernield. Daarna is het met ons Protestanten nooit meer helemaal goed gekomen. Maar ook de moederkerk verbande beelden wanneer die niet (meer) in haar straatje pasten. Kerk en beeld hebben blijkaar een problematische verhouding. Dat maakt nieuwsgierig naar de kracht van het beeld die zich niet heeft laten temmen door de kerk.

Wie goed luistert naar het Woord ontdekt hoe beeldend dat is. Nergens is Jezus de hemel zó nabij als op de berg waar Mozes en Elia verschijnen. Niets van wat er besproken werd, is ons overgeleverd. Het beeld van een stralend, onwerelds wit licht werd de geboorte van alle christelijk religieuze kunst. Op zoek naar een spoor van dit hemelse licht grasduinen we vanmorgen in beelden van kunstenaars van de 20ste en 21ste eeuw. Zij zochten hun heil (vaak noodgedwongen) buiten de kerk. Dat levert bijzonder verrassende inkijkjes op.

Jan Willem Nieboer is gemeentepredikant in Groningen-Zuid. Na de PABO (Sneek) studeerde hij theologie (Groningen). Zijn passie is het raakvlak van geloof en cultuur, beeldende kunst is zijn specialisatie.

11 april 2023 Ariaan Baan 'Stanley Hauerwas'

Stanley Hauerwas is in 2001 door Time Magazine uitgeroepen tot Amerika's beste theoloog. Hij is beroemd (of voor sommigen: berucht) vanwege zijn uitgesproken kritiek op het Amerikaanse christendom. Volgens Hauerwas hebben liberale en evangelicale theologen en kerkleiders het christelijk geloof in de

uitverkoop gedaan. Via niets ontziende machtspolitiek proberen ze hun eigen idealen aan de samenleving op te dringen. Hauerwas houdt zijn geloofsgenoten echter voor dat er een uitweg uit de crisis is. Ze moeten terug naar wat volgens schrift en traditie de basis vormt: het geloof in Jezus Christus. Jezus is voor hem de belichaming van een alternatieve manier van leven waar niet onze drang naar macht regeert maar de vrede van God. De kerk heeft daarbij de opdracht om in woord en daad te getuigen van deze vrede. Het werk van Hauerwas is ook uiterst relevant voor de Nederlandse context. Hij wijst namelijk op iets dat zó vanzelfsprekend is dat we het vaak over het hoofd zien: geloven kun je niet alleen. We hebben een kerk nodig, een gemeenschap van 'zusters en broeders'. **Ariaan Baan** is PKN-predikant in Scheemda, promoveerde op een proefschrift over Hauerwas en schreef onlangs met Jan Martijn Abrahamse het boek: *Stanley Hauerwas, een theologische biografie*.

9 mei 2023 is een reservedatum.

Voor 't geval er iets uitvalt, is dit de reservedatum ☺.

Vervolg cursisten zijn ook welkom bij de volgende bijeenkomsten van de basiscursus van TVG:

📖 **20 sept. 2022, 10.00 u.: Seizoenstart met Reinier Gosker van Kerk en Israël Noord 'Onopgeefbaar verbonden. Nadenken over het gebruik van de term 'joods-christelijke traditie'. Waarom hebben we elk jaar, begin oktober, Israëlzondag? En: weet de landelijke werkgroep 'Kerk en Israël' zich verbonden met het OJCM (Overlegorgaan Joden, Christenen Moslims) en in welk opzicht en verhouding dan?**

📖 **7 mrt. 2023, 10.00 u.: Voorjaarslezing met Peter van 't Riet, medeoprichter van de St Judaïca Zwolle 'Leviticus als theologie van daden'. Veel bijbellezers zien Leviticus als een achterhaald Bijbelboek over een offerdienst die niet meer bestaat. Maar wat als we het lezen als een 'theologie van daden' in plaats van als een droge opsomming van offervoorschriften?**

📖 **23 mei 2023, 10.00 u.: Slotlezing (spreker en onderwerp nog onbekend).**